

ZAKON O OMBUDSMANU ZA LJUDSKA PRAVA BOSNE I HERCEGOVINE (Neslužbeni pročišćeni tekst¹)

I – Priroda

Članak 1.

1. Ombudsman za ljudska prava Bosne i Hercegovine je nezavisna institucija uspostavljena u cilju promoviranja dobre uprave i vladavine prava, zaštite prava i sloboda fizičkih i pravnih osoba, kako je zajamčeno posebno Ustavom Bosne i Hercegovine i međunarodnim sporazumima koji se nalaze u dodatku tog Ustava koja će s tim u vezi nadgledati aktivnosti institucija Bosne i Hercegovine, njenih entiteta i Distrikta Brčko, sukladno odredbama ovog zakona.

2. U ovom zakonu, termin:

a) "Institucija" označava instituciju ombudsmana za ljudska prava Bosne i Hercegovine;

b) "ombudsman" označava jednog od tri ombudsmena koji čine ovu instituciju;

c) "ombudsmeni" označava tri osobe koje čine Instituciju;

d) *'tijela vlasti u BiH' su sve institucije, tijela, ustanove i sve druge institucije vlasti u Bosni i Hercegovini (državne, entitetske, Brčko Distrikta BiH, kantonalne i općinske, kao i privatne ustanove koje obavljaju javne dužnosti.*

e) ~~"organ (organi) Vlade Bosne i Hercegovine" također ukazuje na organe Vlade Distrikta Brčko.~~

(3) *Sjedište ombudsmana za ljudska prava BiH je u Banjoj Luci. Institucija ima urede u Mostaru, Sarajevu i Brčko Distriktu BiH, a prema potrebi, može ih osnovati i u drugim mjestima u BiH.*

(4) *Institucija ombudsmana organizirat će posebne organizacijske jedinice za praćenje ostvarivanja prava djece, osoba s invaliditetom i prava nacionalnih, vjerskih i drugih manjina.*

II. Ovlasti i nadležnosti

Članak 2.

1. Institucija će razmatrati predmete koji se odnose na slabo funkcioniranje ili povrede ljudskih prava i sloboda počinjene od strane bilo kojeg *tijela vlasti u Bosni i Hercegovini*.

2. Institucija će djelovati po prijemu žalbe ili *ex officio*.

3. Institucija može poduzimati opće istrage.

¹ Neslužbeni pročišćeni tekst sadrži Zakon o Ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine proglašenog Odlukom visokog predstavnika ("Službeni glasnik BiH", broj 32/00) usvojenog u Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine i objavljen u ("Službenom glasniku BiH" broj 19/02); Zakon o izmjeni Zakona o Ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 35/04) - **označeno podebljanim slovima** i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Ombudsmanu za ljudska prava Bosne i Hercegovine ("Službeni glasnik BiH", broj 32/06) - *označeno kosim slovima*.

4. Institucija može preporučiti odgovarajuće pojedinačne i/ili opće mjere.
5. Institucija neće razmatrati predmete koji se odnose na odluke, činjenice ili događaje koji su se desili prije 15. prosinca 1995. godine.

Članak 3.

Nadležnost Institucije će sadržati ovlasti da sprovodi istrage u svim žalbama o povredi ljudskih prava i sloboda navodno počinjenih od vojnih vlasti.

Članak 4.

1. Nadležnost Institucije će sadržati ovlasti da sprovodi istrage u svim žalbama vezano za slabo funkcioniranje sudskog sistema ili nepravilnog procesuiranja individualnih predmeta i da preporuči odgovarajuće pojedinačne ili opće mjere.
2. Ombudsman se neće miješati u proces odlučivanja sudova, ali može pokrenuti sudske postupke ili intervenirati u toku postupka koji se vodi, kad god ustanovi da je takva aktivnost neophodna pri obavljanju svojih dužnosti. Ombudsman također može dati preporuke *tijelu vlasti u Bosni i Hercegovini* koji je strana u postupku ili biti savjetovan od strane u postupku.

Članak 5.

1. Institucija će imati isključivu nadležnost u radu na predmetima koji se:

- a) odnose na organe Vlade Bosne i Hercegovine;*
- b) u isto vrijeme odnose na organ Vlade jednog entiteta i organ Vlade Bosne i Hercegovine;*
- c) u isto vrijeme odnose na organ vlade oba entiteta.*

2. Institucija također može raditi na predmetima koji se odnose na organ vlade entiteta, kada god smatra da je ishod predmeta od posebnog značaja za efikasno uživanje pojedinačnih prava i sloboda u Bosni i Hercegovini kao cjelini.

3. Ukoliko, u bilo kojoj fazi postupka, ombudsman ustanovi da predmet ne spada u njegovu nadležnost, koja je gore opisana, on će proslijediti predmet odgovarajućoj instituciji ombudsmana u entitetu.

Članak 6.

1. Ombudsman može proslijediti predmete o navodnim povredama ljudskih prava najvišim sudskim organima Bosne i Hercegovine koji su nadležni za pitanja ljudskih prava, sukladno pravilima koja regulišu ulaganje žalbe tim organima, kad god ustanovi da je to neophodno za efikasno provođenje svojih dužnosti.

Članak 7.

1. Aktivnost Institucije neće biti prekinuta u vrijeme kada zakonodavni organ ne zasjeda, zbog toga što je zakonodavni organ raspušten ili je njegov mandat istekao.
2. Izvanredne situacije neće prekidati mandat ombudsmana.

III - Sastav, imenovanje i ostavke

Članak 8.

(1) *Instituciju ombudsmana čine tri osobe.*

(2) *Ombudsmeni surađuju u obavljanju svojih dužnosti. Aktivnost provođenja istrage i razmatranja pojedinačnih žalbi ili razmatranja problema ex officio može obaviti pojedinačno svaki ombudsman, s tim što podjela zadataka između njih neće ovisiti o kriteriju etničkog*

podrijetla podnositelja žalbe. Ombudsmeni zajednički daju prijedloge, rješenja i donose izvješće.

(3) Koordinaciju poslova u radu Institucije ombudsmana vodi jedan ombudsman u razdoblju od dvije godine, koji je u tom mandatu predsjedatelj.

(4) Za imenovanje ombudsmana, Parlamentarna skupština BiH osniva posebnu ad hoc komisiju, koja objavljuje javni poziv i nakon provedene procedure utvrđuje listu za kandidate koji ispunjavaju uvjete utvrđene ovim Zakonom.

(5) Kandidacijska lista dostavlja se Zastupničkom domu i Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH na daljnji postupak. Parlamentarna skupština BiH od kandidata može zatražiti predstavljanje njihovog koncepta rada Institucije ombudsmana.

(6) Parlamentarna skupština BiH istodobno će imenovati tri ombudsmana u Instituciju ombudsmana, a na mandat od šest godina. Ombudsmane imenuju i razrješuju Zastupnički dom i Dom naroda Parlamentarne skupštine BiH većinom glasova, sukladno poslovnicima o radu svakoga doma. Redoslijed ombudsmana koji koordiniraju rad Institucije ombudsmana određuje se prema abecednom redu ombudsmana. Poslovníkom o radu bliže se uređuje način ostvarivanja redoslijeda koordiniranja i druga pitanja u svezi s primjenom ovoga načela.

(7) Ombudsmeni se imenuju iz tri konstitutivna naroda (bošnjačkog, hrvatskog i srpskog), što ne isključuje mogućnost imenovanja i iz reda ostalih.

Članak 9.

~~1. Ombudsmene će imenovati Zastupnički dom Bosne i Hercegovine i Dom naroda Bosne i Hercegovine dvotrećinskom većinom svakog doma, a na osnovu zajedničkog prijedloga Predsjedništva Bosne i Hercegovine.~~

(2) Imenovanje ombudsmana, sukladno ovom Zakonu, provodi se u roku ne duljem od 60 dana od dana dostave prijedloga ad hoc komisije Zastupničkom domu i Domu naroda Parlamentarne skupštine BiH, a najdulje u roku od tri mjeseca od dana kada mjesto ostane slobodno ili kada ombudsman prestane obnašati svoju dužnost iz razloga predviđenih ovim Zakonom, osim u slučajevima ako je do isteka mandata ombudsmana ostalo manje od šest mjeseci.

Članak 10.

(1) Ombudsmeni se imenuju na razdoblje od šest godina i mogu biti ponovno izabrani.

(2) Ombudsman koji bude imenovan nakon ostavke ombudsmana ili prestanka dužnosti iz razloga utvrđenih ovim Zakonom obnašat će tu dužnost preostali dio mandata i može biti ponovno izabran.

(3) Plaća ombudsmana utvrđuje se u visini plaće suca Ustavnoga suda BiH.

(4) Plaće savjetnika, pomoćnika ombudsmana i plaće ostalih uposlenih u Instituciji ombudsmana utvrđuju se u visini plaća državnih službenika i namještenika uposlenih u institucijama BiH, uz suglasnost Ministarstva financija i trezora BiH, sukladno odobrenim proračunskim sredstvima.

Članak 11.

Za ombudsmana mogu biti imenovani državljani Bosne i Hercegovine, diplomirani pravnici s položenim pravosudnim ispitom i najmanje 10 godina radnoga iskustva u pravnoj struci, u kojoj su se istaknuli, koji imaju dokazano iskustvo u području zaštite ljudskih prava i građanskih sloboda te visok moralni ugled.

Članak 12.

1. Dužnost ombudsmana će prestati zbog bilo kojeg od dolje navedenih razloga:

- a) ostavke;
- b) isteka mandata;
- c) očigledne nemogućnosti da obavlja svoje dužnosti;
- d) propusta da napusti funkciju koja je nespojiva sa mandatom, kako je utvrđeno člankom 17. stavak 4. ovog zakona;
- e) osude, i pravosnažnog izricanja kazne za namjerno učinjen prijestup opisan u članku 16. stavak 3. ovog zakona.

2. Upraznjeno mjesto ombudsmana objavit će predsjedatelj Zastupničkog doma Bosne i Hercegovine u slučaju smrti, ostavke, isteka mandata, ili konačne kazne. U ostalim okolnostima, odluka o upražnjenom mjestu će biti donesena od strane dvotrećinske većine Doma naroda Bosne i Hercegovine i Zastupničkog doma Bosne i Hercegovine, nakon diskusije i nakon saslušanja ombudsmana u pitanju.

(3) Kada je mjesto ombudsmana slobodno, postupak imenovanja novog ombudsmana počinje u roku od jednoga mjeseca.

4. Tamo gdje mjesto bude upražnjeno zbog isteka mandata, ombudsman čiji je mandat istekao će nastaviti da obavlja svoje dužnosti na privremenoj osnovi sve dok imenovanje koje je propisano člankom 9. ne bude obavljeno.

(5) Kada mjesto ombudsmana ostane slobodno iz drugih razloga, a to nije istek mandata, ombudsmani koji ostaju na svom položaju privremeno će obavljati njegove dužnosti sve dok se ne okonča postupak imenovanja novog ombudsmana.

~~IV – Suradnja sa institucijama ombudsmana u entitetima~~

~~Članak 13.~~

~~1. Institucija će surađivati i promovirati suradnju među institucijama ombudsmana u Bosni i Hercegovini i omogućiti koordinaciju aktivnosti institucija ombudsmana u Bosni i Hercegovini. S tim u vezi Institucija će posebno:~~

- ~~a) uspostaviti mrežu službenika za vezu koji će međusobno razmjenjivati informacije o aktivnostima institucija ombudsmana u Bosni i Hercegovini, posebice informacije o predmetima koji se razmatraju;~~
- ~~b) organizirati redovite sastanke institucija ombudsmana u Bosni i Hercegovini;~~
- ~~c) organizirati seminare i radionice;~~
- ~~d) zastupati institucije ombudsmana u Bosni i Hercegovini u međunarodnom okruženju na odgovarajući način.~~

Članak 14.

Ombudsman može sukladno članku 6. proslijediti najvišim sudskim organima Bosne i Hercegovine nadležnim za razmatranje pitanja ljudskih prava svaki predmet koji je dostavljen Instituciji u tu svrhu od strane institucija ombudsmana u entitetima. Kada prosljeđuje takve predmete ombudsman će se također starati da se mišljenje institucija ombudsmana u entitetima adekvatno prezentira nadležnom sudskom organu.

IV- Imuniteti i nespojivost

Članak 15.

(1) Ombudsmeni su neovisni i samostaleni u svome radu. Ombudsmeni neće primati nikakve naredbe. U okviru svojih ustavnih i zakonskih ovlasti, nijedan ombudsman neće dobivati upute od tijela vlasti. Ombudsmeni će djelovati u okviru ustavnih i zakonskih odredaba i međunarodnih pravnih akata o ljudskim pravima i slobodama koje je prihvatila Bosna i Hercegovina.

Ombudsmeni su dužni u svome radu pridržavati se načela pravednosti i moralnosti.

Članak 16.

1. Ombudsman neće biti krivično gonjen, neće biti podvrgnut istrazi, neće biti uhapšen niti će mu biti suđeno za mišljenja koja izrazi ili za odluke koje donese u provođenju svojih ovlasti koja su sukladna njegovim ili njenim dužnostima.

2. U svim drugim okolnostima, ombudsman ne može biti uhapšen ili pritvoren, osim u slučaju flagrante delicto za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora preko pet godina.

3. Odluka o krivičnom gonjenju, pritvaranju ili izvođenju ombudsmana optuženog zbog krivičnog djela pred sud bit će donesena samo za krivično djelo za koje se može izreći kazna zatvora preko pet godina i samo nakon što i Zastupnički dom i Dom naroda Bosne i Hercegovine donesu odluku o tome. Samo sud na nivou Bosne i Hercegovine će biti nadležan da sudi ombudsmanu.

4. Osobe u službi ili naimenovane od Institucije neće biti krivično gonjene, neće biti predmet istrage, uhićenja, pritvaranja, niti će im se suditi za bilo kakvu radnju, mišljenje ili odluku donesenu pri obavljanju njihovih dužnosti prema uputama ombudsmana. U svim drugim okolnostima, kad god su osobe u službi Institucije uhićene, pritvorene ili izvedene pred sud, organi tužiteljstva će o tome odmah i propisno obavijestiti Instituciju.

Članak 17.

1. Pozicija ombudsmana je nespojiva sa vršenjem bilo kakve predstavničke funkcije; sa bilo kakvom političkom aktivnošću ili dužnošću ili odgovornošću za propagandu; nastavkom službe u *tijelima vlasti u Bosni i Hercegovini*, članstvom u političkoj stranci ili vođstvom političke stranke, sindikata, udruženja, fondacije, ili vjerske organizacije ili radom u bilo kojoj od njih; sa obavljanjem dužnosti sudije; kao i sa svakom aktivnošću kao zanimanjem ili profesijom, u privredi ili zapošljavanju.

2. Ombudsman koji je bio službenik uživa garanciju ponovnog prijema u prijašnju službu po isteku njegovog ili njenog mandata.

3. Ombudsman će, u roku od deset dana po njegovom ili njenom imenovanju, i prije preuzimanja svoje službe, napustiti svako mjesto koje je potencijalno nespojivo, a ukoliko propusti da to uradi smatrat će se da je odbio imenovanje.
4. Kada dođe do nespojivosti nakon što je ombudsman preuzeo svoje dužnosti, podrazumijeva se da će on ili ona napustiti svoje dužnosti, sukladno članku 12., na dan pojave nespojivosti.

V - Postupak istrage

Članak 18.

1. Svaka fizička ili pravna osoba koje tvrdi da ima legitiman interes može se obratiti Instituciji bez ikakvih ograničenja. Nacionalnost, državljanstvo, mjesto boravka, spol, maloljetnost, etničko podrijetlo, religija, pravna nesposobnost, zatvor bilo koje vrste, i, općenito uzevši, posebni odnosi sa i ovisnost o nekom *tijelu vlasti u Bosni i Hercegovini* ne mogu ograničiti pravo ulaganja žalbe Instituciji.
2. Žalba Instituciji ili intervencija iste neće povući bilo kakve krivične, disciplinske ili druge sankcije za podnosioca žalbe kao ni bilo kakvu neugodnost ili diskriminaciju za istog.

Članak 19.

1. Svaka žalba mora biti potpisana i uložena od strane osobe koja se žali, u dokumentu u kojem će biti navedene njegove ili njene osnove za podnošenje žalbe, na praznom papiru. Žalba podnesena na manje formalan način može se prihvatiti ukoliko ombudsman ustanovi da okolnosti to zahtijevaju.
2. Sav rad Institucije je besplatan za osobe koje joj se obrate i ne zahtijeva pomoć savjetnika ili odvjetnika.

Članak 20.

1. Prepiska upućena ombudsmanu ili Instituciji iz mjesta u kojima se lica nalaze u pritvoru, u kojima su zatvoreni ili su lišeni slobode ne može podlijegati nikakvoj cenzuri, niti se smije otvarati.
2. Razgovori između ombudsmana ili osoba delegiranih od strane ombudsmana ne mogu nikada biti nadgledani niti se u iste može miješati.

Članak 21.

1. Institucija će registrirati i potvrditi prijem žalbi koje su uložene, bilo da smatra da je iste potrebno razmatrati ili ne. Kada ombudsman odluči da ne razmatra žalbu, on ili ona će to uraditi pismeno, navodeći razloge i upućujući podnosiocu te žalbe na najpogodnija sredstva za poduzimanje radnje, ukoliko ista postoje, ostavljajući podnosiocu žalbe da iskoristi ona sredstva koja on ili ona smatra najpogodnijim.
2. Ombudsman može odbiti da razmatra anonimne žalbe za koje smatra da su zlonamjerne, koje su neosnovane, u kojima nema žalbe, koje nanose štetu legitimnim pravima treće osobe ili koje su instituciji predočene izvan roka od 12 mjeseci nakon pojave činjenica, događaja ili odluka na koje se žali.

Članak 22.

Protiv odluka ombudsmana ili Institucije nije moguće uložiti žalbu.

Članak 23.

1. Kada ombudsman odluči da žalba ili problem koji razmatra *ex officio* pružaju dovoljne osnove za istragu, on ili ona će obavijestiti predmetni *tijelo vlasti u Bosni i Hercegovini* o suštini predmeta, tako da nadležna osoba može dostaviti pismenu izjavu u roku na koji je ombudsman ukazao.
2. Ombudsman može tražiti u bilo koje vrijeme bilo koji dokumenat koji smatra potrebnim za istragu.

Članak 24.

1. Kada, u toku istrage, ombudsman ustanovi da izvršenje upravne odluke može rezultirati nepopravljivom štetom za prava podnosioca žalbe, ombudsman može predložiti nadležnom *tijelu vlasti u Bosni i Hercegovini* da obustavi izvršenje osporene mjere u periodu ne dužem od deset dana. Predmetni organ može odbiti da ispoštuje taj prijedlog, objasnivši, u pismenom aktu upućenom Instituciji, u roku od tri dana po prijemu prijedloga i u svakom slučaju prije izvršenja osporene mjere, razloge za to, a ukoliko to propusti taj prijedlog postaje obavezujući za taj organ.

VI - Obveza suradnje sa ombudsmanom

Članak 25.

1. *Tijela vlasti u Bosni i Hercegovini* su obvezni da Instituciji pruže odgovarajuću pomoć u istrazi i vršenju kontrola.
2. U vrijeme istrage ombudsman ima pristup bilo kojem organu vlade u cilju provjere traženih informacija, obavljanja osobnih razgovora i razmatranja potrebnih spisa i dokumenata.
3. Ombudsmanu ne smije biti odbijen pristup spisima ili administrativnim dokumentima ili drugim dokumentima koji se tiču aktivnosti ili djelatnosti koja je pod istragom, bez prejudiciranja odredbi članka 28. ovog zakona.

Članak 26.

1. Kada se predmet koji se istražuje odnosi na radnje osoba koje su u službi *tijela vlasti u Bosni i Hercegovini* i kada je ista vezana za dužnosti koje te osobe obavljaju, Institucija će obavijestiti tu osobu i njegovog ili njenog pretpostavljenog ili organ u kojem on ili ona radi i može zatražiti pismenu izjavu.
2. Predmetni službenik će u datom roku dostaviti pismeni odgovor kao i sve dokumente i dokaze koje smatra relevantnim. Taj rok može na zahtjev biti produžen.
3. Ombudsman može provjeriti vjerodostojnost dostavljenih elemenata i dati prijedlog za saslušanje tog službenika kako bi dobio dodatne informacije. Od službenika koji odbiju da se odazovu ovom saslušanju ombudsman može zatražiti pismeno objašnjenje o razlozima odbijanja.
4. Informacije iz osobne evidencije date od nekog službenika za vrijeme istrage su povjerljive, bez prejudiciranja odredbi krivičnog zakona o objavljivanju akata, što može biti krivično djelo.

Članak 27.

Nadređeni službenici ili *tijela vlasti u Bosni i Hercegovini* koji zabranjuju službenicima koji su im podređeni ili koji se nalaze u njihovoj službi da se odazovu zahtjevu ombudsmana ili saslušanju koje je on ili ona zakazao, dat će pismenu izjavu da su to uradili, navodeći razloge za to. Ovaj dokumentat će biti dostavljen tom službeniku i ombudsmanu. Ombudsman će se tada obratiti pomenutom višem službeniku za sve radnje koje su neophodne za istragu.

VII - Povjerljivi i tajni dokumenti i obveza diskrecije

Članak 28.

1. Ombudsman može zatražiti od *tijela vlasti u Bosni i Hercegovini* da mu predaju dokumente koje smatra potrebnim za obavljanje svojih dužnosti, uključujući one koji su zavedeni kao povjerljivi ili tajni sukladno zakonu. U takvim slučajevima, ombudsman će primijeniti potrebnu diskreciju za iste i neće ih učiniti dostupnim javnosti.

2. Istraga koju vodi ombudsman i njegovo ili njeno osoblje, uključujući i proceduralne mjere, sprovodit će se uz najveću diskreciju, bez prejudiciranja razmatranja za koja ombudsman ustanovi da treba da budu uvrštena u izvješće. Poduzet će se posebne mjere zaštite za dokumente koji su zavedeni kao povjerljivi ili tajni.

3. Kada ombudsman smatra da dokumenti koji su zavedeni kao povjerljivi ili tajni i koji nisu dostavljeni od strane *tijela vlasti u Bosni i Hercegovini* mogu biti od presudnog značaja za pravilno sprovođenje istrage, o toj činjenici će obavijestiti Predsjedništvo Bosne i Hercegovine.

XIII - Odgovornosti organa vlasti i zvaničnika

Članak 29.

Kada istraga pokaže da je zloporaba, proizvoljna procedura, diskriminacija, greška, nemar ili propust koji su predmet žalbe počinjen od strane službenika u *tijelima vlasti u Bosni i Hercegovini*, ombudsman može dostaviti te nalaze predmetnom službeniku. Istoga dana, ombudsman će proslijediti te dokumente službenikovom nadređenom i dat će preporuke koje bude smatrao potrebnim.

Članak 30.

Kada ombudsman u sprovođenju svojih dužnosti sazna za ponašanja ili radnju koja predstavlja krivično djelo, o tome će obavijestiti nadležne organe tužiteljstva.

Članak 31.

1. Ukoliko neprijateljsko ponašanje ili stav koji ometa istragu ombudsmana potiču od *tijela vlasti u Bosni i Hercegovini* ili njezinih službenika, to može biti predmetom specijalnog izvješća i bit će pomenuto u odgovarajućem dijelu godišnjeg izvješća.

2. Kada neki službenik iz *tijela vlasti u Bosni i Hercegovini* ugrozi istragu tako što odbije da dostavi dokumente koje je zatražio ombudsman, ili zanemari da dostavi takve dokumente ili uskrate ombudsmanu pristup administrativnim spisima ili dokumentima neophodnim za istragu, ombudsman će poslati relevantni spis osobi nadređenoj tom službeniku ili nadležnim

organima tužiteljstva za odgovarajući disciplinski ili krivični postupak koji će se sprovesti sukladno zakonu.

3. Kada nadležni *tijela vlasti u Bosni i Hercegovini* propuste da poduzmu radnju, ombudsman može, umjesto tog organa, pokrenuti disciplinski postupak protiv odgovornog službenika ili, tamo gdje je to potrebno, pokrenuti krivični postupak pred sudom.

IX – Preporuke

Članak 32.

1. Ombudsman može dati preporuke *tijelima vlasti u Bosni i Hercegovini* u cilju usvajanja novih mjera. *Tijela vlasti u Bosni i Hercegovini* koji dobiju takve preporuke dužni su da pismeno odgovore i obavijeste ombudsmana o učinku preporuka u roku koji je ombudsman odredio.

2. Ukoliko, jednom kada su preporuke date, predmetni *tijela vlasti u Bosni i Hercegovini* ne poduzme odgovarajuće mjere u roku koji je ombudsman odredio, ili ukoliko ne obavijesti ombudsmana o razlozima nepoduzimanja istih, ombudsman može ukazati ministru odgovornom za taj organ ili najvišim *tijelima vlasti u Bosni i Hercegovini*, na tok predmeta i na date preporuke. Ukoliko ombudsman nakon toga ne dođe do rješenja u predmetu u kojem je po njegovom ili njenom mišljenju bilo moguće naći pozitivno rješenje, taj problem će biti uvršten u godišnje ili specijalno izvješće, pominjući imena *tijela vlasti u Bosni i Hercegovini* ili službenika koji su zauzeli takav stav.

3. Ni ombudsman ni Institucija nemaju nadležnost da izmijene ili ukinu mjere ili naloge vlade, ali mogu dati prijedlog za izmjenu kriterija korištenih pri njihovom usvajanju.

4. Kada, nakon razmatranja predmeta, ombudsman ustanovi da način na koji je zakon primjenjen vodi nepravičnim rezultatima, on ili ona može uputiti nadležnom *tijelu vlasti u Bosni i Hercegovini* preporuke koje bi dovele do pravičnog rješenja situacije predmetnog pojedinca. Ombudsman može nadležnom organu dati prijedlog mjera čija primjena bi vjerovatno poboljšala situaciju na koju se žali, uključujući isplatu odštete, i u godišnjem ili specijalnom izvješću Institucije dati prijedlog za izmjene i dopune zakona i drugih propisa kada on ili ona smatra da je to potrebno.

5. Ukoliko se radnje koje su predmet žalbe provode kroz usluge fizičkih osoba sukladno ugovoru o koncesiji javne službe, ombudsman može od nadležnog upravnog organa zatražiti da provede svoje ovlasti kontrole i kažnjavanja.

X - Obavještavanje i komunikacija

Članak 33.

1. Ombudsman će obavijestiti predmetnu osobu o rezultatima njegovih ili njenih istraga i radnji kao i o odgovoru koji mu je dostavljen od strane *tijela vlasti u Bosni i Hercegovini*, ukoliko se odgovor, po svojoj prirodi, ne smatra povjerljivim ili tajnim.

2. Ombudsman će dostaviti pozitivne i negativne nalaze istraga vlastima, službenicima ili predmetnom upravnom odjelu.

3. Institucija može odlučiti da objavi svoje opće preporuke u “Službenom glasniku BiH”.

4. Sve ostale preporuke ombudsmana ili Institucije će biti dostupne javnosti, osim u slučaju kada se iste odnose na pitanja koja su povjerljiva ili tajna, ili kada se u žalbi izričito zatraži da se ime podnositelja kao i okolnosti slučaja ne objave.

XI – Izvješća

Članak 34.

1. Svake godine Institucija će dostaviti rezultate svojih aktivnosti u izvješću upućenom Predsjedništvu Bosne i Hercegovine, Zastupničkom domu Bosne i Hercegovine, Domu naroda Bosne i Hercegovine, *Parlamentu Federacije Bosne i Hercegovine i Narodnoj skupštini Republike Srpske*.
2. Tamo gdje javni značaj i hitnost slučaja zahtijevaju, Institucija može izdati specijalno izvješće.
3. Godišnja i specijana izvješće će biti objavljena.

Članak 35.

1. U svom godišnjem izvješću, Institucija može navesti broj i prirodu primljenih žalbi, ukazujući na one koje nisu uzete u razmatranje kao i razloge za to, i one koje su bile predmet istrage, i nalaze o tome; Institucija može također istaknuti one prijedloge ili preporuke koje su prihvaćene od strane *tijela vlasti u Bosni i Hercegovini*.
2. Izvješće neće sadržavati osobne podatke koji bi omogućili da osoba uključena u postupak istrage bude javno identifikovana, bez prejudiciranja odredbi članka 31.
3. Izvješće će također sadržati dodatak namijenjen Predsjedništvu Bosne i Hercegovine, koji će prikazati troškove proračuna Institucije u datom periodu.

XII - Pravila procedure

Članak 36.

- (1) *Institucija ombudsmana donosi opće akte kojima se, sukladno odredbama ovoga Zakona, utvrđuju pravila i postupci za postupanje s predmetima i strankama, pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji, pravilnik o plaćama, pravilnik o radu, pravilnik o stegovnoj odgovornosti uposlenih u Instituciji i drugi akti prema potrebi.*
- (2) *Pravilnik o unutarnjem ustroju i sistematizaciji Institucija ombudsmana obvezna je donijeti u roku od jednog mjeseca od dana izbora.*

XIII – Osoblje, oprema i finansiranje institucije Ombudsmena

Članak 37.

Izbor osoblja u Instituciji ombudsmana provodi se putem javnog natječaja, sukladno zakonu, a što se bliže uređuje aktom o unutarnjem ustroju i sistematizaciji Institucije ombudsmana.

Članak 38.

1. Savjetnici institucije će biti automatski otpušteni kada tri nova ombudsmena izabrana od strane Zastupničkog doma Bosne i Hercegovine i Doma naroda Bosne i Hercegovine,

sukladno članku 9. ovog zakona, preuzmu svoje dužnosti. Ovi savjetnici mogu biti ponovno imenovani.

2. *Osoblje* Institucije, koji su bili službenici prije zapošljavanja u Instituciji, uživaju garancije ponovnog prijema u njihovu službu u vrijeme njihovog otpuštanja iz službe Institucije.

Članak 39.

(1) *Sredstva potrebna za funkcioniranje Institucije ombudsmana osiguravaju se u proračunu institucija BiH.*

(2) *Institucija ombudsmana obvezna je svake godine nadležnom ministarstvu financija i trezora dostaviti prijedlog financijskog plana, na temelju kojega se odobravaju sredstva iz proračuna institucija BiH.*

(3) *Prilikom utvrđivanja visine sredstava za financiranje Institucije ombudsmana, prvenstveno se polazi od potrebe za osiguranjem potpunog, neovisnog i učinkovitog obavljanja poslova, njihove naravi, opsega i od drugih uvjeta utvrđenih posebnim zakonima.*

XIV. Prijelazne odredbe

Članak 40.

Po stupanju na snagu ovog zakona, Ured ombudsmana za ljudska prava ustanovljen Aneksom 6. Općeg okvirnog sporazuma za mir u Bosni i Hercegovini će se zvati "Ombudsman za ljudska prava Bosne i Hercegovine" i obavljat će dužnosti sukladno odredbama ovog zakona.

Članak 41.

(1) *Ombudsmani Bosne i Hercegovine i entiteta koji trenutačno obnašaju te dužnosti imat će status ombudsmana i zamjenika ombudsmana u prijelaznom razdoblju.*

(2) *Status ombudsmana i zamjenika ombudsmana u prijelaznom razdoblju trajat će do 31.12.2006.*

(3) *U prijelaznom razdoblju navedenom u stavku (2) ovoga članka, prijenos dužnosti ombudsmana provest će se na sljedeći način:*

a) *dužnost ombudsmana Bosne i Hercegovine u prijelaznom razdoblju do navedenog roka obnašat će ombudsman iz jednog od triju konstitutivnih naroda, a dužnosti zamjenika dosadašnji ombudsmani iz drugih dvaju konstitutivnih naroda;*

b) *dužnost ombudsmana u Republici Srpskoj u prijelaznom razdoblju obnašat će već izabrani ombudsman Republike Srpske iz jednog od triju konstitutivnih naroda, a dužnosti zamjenika ombudsmana dosadašnji ombudsmani iz drugih dvaju konstitutivnih naroda;*

c) *dužnost ombudsmana u Federaciji Bosne i Hercegovine u prijelaznom razdoblju obnašat će već izabrani ombudsman Federacije Bosne i Hercegovine iz jednog od triju konstitutivnih naroda, a dužnosti zamjenika ombudsmana dosadašnji ombudsmani iz drugih dvaju konstitutivnih naroda.*

(4) *Odluku o kriterijima i redoslijedu obnašanja dužnosti ombudsmana i zamjenika ombudsmana u prijelaznom razdoblju donijet će Zastupnički dom i Dom naroda Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine te entitetski parlamenti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.*

(5) *Zastupnički dom Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine i entitetski parlamenti prilikom donošenja odluke iz stavka (4) ovoga članka dužni su voditi računa da ombudsmani Bosne i Hercegovine i entiteta ne budu iz istoga naroda.*

Članak 42.

(1) *Do roka utvrđenog člankom 16.² stavak (2) ovoga Zakona provest će se imenovanje ombudsmana sukladno ovome Zakonu.*

(2) *Iznimno, imenovanje prvih ombudsmana, sukladno ovome Zakonu, može se provesti između ombudsmana koji obnašaju ove dužnosti u prijelaznom razdoblju.*

Članak 43.

(1) *Osoblje, sredstva za rad i opremu entitetskih ombudsmana preuzet će Institucija ombudsmana, o čemu će do roka iz članka 16.³ stavak (2) ovoga Zakona donijeti poseban akt i utvrditi način preuzimanja.*

(2) *Institucija ombudsmana raspoređuje osoblje na odgovarajuća radna mjesta, sukladno unutarnjim aktima.*

(3) *Ombudsmani BiH i entiteta u prijelaznom će razdoblju racionalizirati broj uposlenih do 30% i terenskih ureda do 50%, posebice vodeći računa o tomu da se dosegnuta razina zaštite ljudskih prava i sloboda ovom racionalizacijom ne ugrozi.*

(4) *Na uposlene koji ne budu raspoređeni sukladno stavku (3) ovoga članka primjenjuju se odredbe odgovarajućih zakona koje propisuju pravo uposlenih u slučaju ukidanja radnoga mjesta.*

Članak 44.

(1) *Financiranje institucija u prijelaznom razdoblju vršit će se iz proračuna institucija BiH i entitetskih proračuna sve do konačnog restrukturiranja institucija, sukladno ovome Zakonu.*

(2) *Ombudsman Bosne i Hercegovine i entitetski ombudsmani redovito će surađivati sve do prestanka funkcioniranja entitetskih ombudsmana, a suradnja će uključivati pripremu u roku od šest mjeseci koordiniranog plana rada, razmjenu iskustava, usklađivanje prakse i sačinjavanje početnog okvira za buduće funkcioniranje Institucije ombudsmana.*

(3) *Do isteka roka utvrđenog u člankom 16.⁴ stavak (2) entiteti su dužni donijeti odgovarajuće zakone koji utvrđuju prestanak funkcioniranja entitetskih ombudsmana i kojim njihove nadležnosti prenose na Instituciju ombudsmana.*

Članak 45.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana nakon objavljivanja u "Službenom glasniku BiH".

² Članak 42. u stavku (1) sadrži pogrešno pozivanje na članak 16.

³ Članak 43. u stavku (1) sadrži pogrešno pozivanje na članak 16.

⁴ Članak 44. u stavku (3) sadrži pogrešno pozivanje na članak 16.

("Službeni glasnik BiH" broj 35/04)

Članak 2.

Ovaj zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH", a primjenjivat će se od 1. siječnja 2004.

("Službeni glasnik BiH" broj 32/06)

Članak 22.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u "Službenom glasniku BiH."